

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opervm ...

Agobardus <Lugdunensis>

Parisiis, 1666

Ad Theoboldvm Episcopum Lingonensem. Epist. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14657

EPISTOLÆ
 AMVLONIS
 ARCHIEPISCOPI
 LVGDVNENSIS.

AD THEODOLDVM
 Episcopum Lingonensem.

EPIST. I.

REVERENTISSIMO & puro dilectionis affectu excolendo Theoboldo Ecclesiæ Lingonicæ Episcopo, Amolo humilis ecclesiæ Lucdunensis Episcopus in Domino Iesu Christo sempiternam salutem. Mandastis nobis per dilectum fratrem Chorepiscopum vestrum, nuper in castro Divionensi, apud Ecclesiam beati Benigni martyris, cœpisse quædam fieri in his qui orationis & venerationis causa ex quibuscunque locis confluere videntur, & maxime, immo, ut nonnulli affirmant, tantumme-

I iiij

136 AMVLONIS ARCHIEPISCOPI
do in feminis ; unde animus vester quadam
ambiguitate turbaretur , & necessarium judica-
retis nostrum , id est , fraternum , expetendum
esse consilium. Dixit enim quòd anno transa-
cto duo quidam , qui se monachos esse dicerent ,
detulerint usque ad præfatam sancti martyris
Basilicam quædam velut cuiusdam sancti ossa ,
quæ se vel ex urbe Roma , vel ex nescio quibus
Italiae partibus , sustulisse affirmabant : cujus
tamen sancti nomen se oblitos esse mira impu-
dentia dixerunt. Quasi aut eum in tantum dili-
gere & venerari potuerint , si verè sanctum es-
se cognoverant , ut tanto terrarum spatio tam
studiosè deferre satagerent , nisi ejus nomen in
locis illis , unde assumptus dicitur , usitatum es-
set atque vulgatum , & istis ita insinuatum &
cognitum , ut desiderarent illum & exposce-
rent , vel etiam furto auferrent in suæ regionis
finibus collocandum , ac venerationi fidelium
commendandum. Aut certè quem tanta vene-
ratione dignum agnovissent , quem tanto amo-
re transferendum exoptassent , quem tam lon-
go itinere ipsi assidue pertulissent , ejus nomen
saltim una hora oblivisci potuerint ; ut non il-
lum , quem tantopere diligebant & veneraban-
tur , continuo desiderio atque oratione ad præ-
sidium salutis suæ & ad propitiandam divinam
clementiam pia & indefinente memoria sibi ad-
esse precarentur ; aut omnino tantæ ignaviæ ac
stoliditatis extiterint , ut nomen ejus ad com-
monitionem sui nec litteris saltem signare stu-
duissent. Vnde , sicut prædictus frater noster re-
tulit , prudenter & religiosè fecistis ut istius-
modi reliquias , quarum nulla extaret auctori-

tas, & ipsum quoque vocabulum esset igno-
rum, nec ullo modo recipiendas judicaretis,
nec penitus contemnendas; si tamen illi qui de-
tulerant possent, sicut promittebant, hujus rei
certitudinem ex eisdem partibus delatam sub
diligenti examinatione evidenter ostendere.
Dixit itaque nobis quod unus ex præfatis
monachis, qui apud Divionem remanserat,
jam mortuus sit; alter verò, qui ad perquiren-
dum & renuntiandum perrexerat, nequaquam
ulteriùs sit reversus. Attamen dum illa ossa,
à tam vilibus personis delata, & nulla verita-
tis assertionem declarata, & tam insulsa relatio-
ne Ecclesiæ inlata, velut causa honoris juxta
sepulchrum præfati gloriosi martyris reveren-
ter locata conservantur, cœpisse in eadem Ba-
siliica velut quædam miracula fieri, non sani-
tatum & curationum, quibus ulla indicia divi-
næ miserationis & propitiationis ostenderen-
tur, sed percussionum & elisionum, quibus
misera mulierculæ subito in ipsa orationis do-
mo cadere, & conlidi, & quasi vexari videren-
tur; cum tamen in nulla parte corporis læsæ
appareant, aut ulla plagæ alicujus vestigia mon-
strare videantur. Qua ex causa tanta illuc velut
admirantium & stupentium turba concurrat,
sicut non solum ab illo fratre nostro, quem mi-
sistis, sed etiam à nonnullis alijs didicimus, ut
jam trecentæ sive quadringentæ aut eo ampliùs
personæ esse referantur, quæ jam dicto modo
corruentes atque elisæ & perpaululum velut re-
cepto sensu sanatæ, nullatenus à loco discedere
posse firmanantur: quia videlicet si ad domos suas
redire temptaverint, statim nova nescio qua

138 AMVLONIS ARCHIEPISCOPI
plaga percussæ, ad Ecclesiam de qua exierant
redire compellantur. In quibus esse dicuntur,
non solùm puellæ, sed etiam conjugatæ iuue-
niores, & maturiores ætate, honestiores, at-
que viliore. Hæc autem non solùm in Ecclesia
sancti Benigni, sed etiam in altera Ecclesia in-
tra ipsum castellum & in aliis nonnullis per par-
rochias vestras similiter jam fieri cœpisse signi-
ficastis. Nam & in Augustodunensi territorio
quod Sedelocus vocatur, apud Ecclesiam in qua
sancti martyres Andochius, Thyrsus, & Felix
conditi sunt, similia fieri vel potiùs simulari cer-
ta relatione comperimus. Expectavimus autem
aliquot diebus ut sicut per præfatum Chorepif-
copum vestrum rogavimus, diligentius & mo-
dum & ordinem hujus rei vestris nobis litteris
intimaretis; ut quantò subtilius & evidentiùs
instructi, tantò adspirante Dei gratia ad res-
pondendum inveniremur parati. Sed quia ni-
hil postea rescripsistis, melius nobis visum est
ut juxta quod ex eius relatione agnoscere vel
perpendere potuimus, dilectioni vestræ debi-
tum responsionis officium solvere non differa-
mus. Igitur ut ad hæc omnia, prout Christus
donare dignatur, breviter respondeamus, &
causæ ambiguum cum vestra pariter dilectio-
ne refecemus; videtur nobis imprimis ut ossa
illa, quæ nulla ratione, nulla auctoritate, nec
cujus sancti esse dicuntur, unde primùm
prurigo hujus curiositatis exorta esse videtur,
omnino de sacris adytis & de loco celebri tol-
lantur, & nequaquam intra Ecclesiam, sed
foris in atrio, aut certè sub pariete, vel cir-
ca ipsam, vel, quod utilius existimamus, circa

aliam secretò in loco apto & mundo sub pau-
 corum conscientia sepeliantur ; ut quoniam &
 sancta esse dicuntur , aliquid eis reverentiæ de-
 feratur, & quia esse penitus nesciuntur, nequa-
 quam rudibus populis occasio erroris & super-
 stitionis existant. Nec metuere debemus ne for-
 tè ex hac diligentia aliquam offensionem incur-
 ramus. Vult enim omnipotens Deus nos in re-
 bus suis cautos esse atque discretos , juxta præ-
 ceptum Apostoli dicentis : *Omnia autem pro-*
bate, quod bonum est tenete , ab omni specie mala
abstinetes vos. Et iterum : *Nam & ipse Satan*
transfiguratur se in angelum lucis. Vnde & Do-
 minus monet dicens : *Estote prudentes sicut ser-*
pentes, & simplices sicut columba. Habemus in
 hac re magnum & reverendum pietatis exem-
 plum in gestis beati Martini , ut nequaquam te-
 merè adhibeamus incertis fidem. Qui beatus
 & gloriosus Christi Confessor & Pontifex lo-
 cum quendam à præcessoribus suis sub altaris
 titulo consecratum , & concurrentis populi fre-
 quentia celebratum , quia nec nomen sepulti il-
 lic , ut ferebatur , martyris, nec tempora passio-
 nis ejus reperit , omnino se ab illo loco absti-
 nuit , nec auctoritatem suam vulgi opinioni ac-
 commodare ullatenus voluit, donec rei verita-
 te divinitus sibi patefacta , etiam populum su-
 perstitionis illius absolvit errore. Invenimus
 etiam in decretis beati Papæ Gelasij graviter
 notari Episcopos & penè alienos à Christiani-
 tatis affectu designari , qui in quocunque no-
 mine defunctorum , & fortassis nec omnino fi-
 delium , ædificatas sacris processionibus auda-
 cter instituere præsumunt Ecclesias, Sed &

1. Theff. 5.

1. Cor. 11.

Matth. 10.

Sulp. Severus
 in lib. de vita
 B. Martini
 cap. 8.

Decreta Gela-
 sij cap. 25.

140 AMVLONIS ARCHIEPISCOPI
quorundam venerabilium valde sanctorum
corpora novimus, vel inter agrorum sepultu-
ras, vel in angulo Ecclesiae annis plurimis ja-
cuisse, donec se dignis revelationibus manifesta-
rent. Quapropter juxta apostolicam atq; evan-
gelicam auctoritatem & venerabilia sanctorum
Patrum exempla atque instituta, removeatur
de medio, & congruenti modo habeatur unde
tanta pullulavit occasio superstitionis, & nul-
la probatur existere utilitas salutis. Nam est
unum aut multum duo vel tria istis ipsis tem-
poribus, quibus talia geruntur, sanitatum vel
curationum signa in eadem beati Benigni mar-
tyris Ecclesia veraciter & probabiliter celebra-
ta sunt, hæc profecto cum omni gaudio & ve-
neratione ac debita gratiarum actione ad Dei
gloriam & beatissimi atque gloriosissimi mar-
tyris merita referenda sunt. Nec tamen ob hoc
cetera quæ sive in ejusdem martyris Ecclesia,
sive in plerisque aliis fieri dicuntur, approban-
da sunt. Quia, quantum ipsius rei gesta ordo
ostendit, potuit fieri ut hæc primum ex vana
opinionem, tanquam nuper allati sancti corpo-
ris locum inveniret occasio, dum in diebus qua-
dragesimalibus, confluentibus fortasse, ut in
multis locis consuetudo est, ad orationem po-
pularibus turbis ostenderetur, commendaretur,
& venerationi habendus, qui penitus
ignorabatur, supervacue inculcatur; atque
ex hoc jam superveniente solemnitate Pascha-
li, quando talia inchoasse perhibentur, viles &
nequam homunculi, accepta occasione, sive
necessitate famis cogente, sive cupiditate lucri
instigante, istiusmodi velut percussiones, &

conlusiones & dementationes, ac rursus sana-
 tiones, fingere atque ostentare cœperint, sive
 sint viri, sive mulieres. Quod cum populus,
 supervacua opinione delusus, in admiratione
 vel terrore habere cœpisset, tanta illuc confer-
 re & quasi malè habentibus velut ex misericor-
 diæ compassione administrare cœperunt, ut
 omnino qui talia pati videbantur, non solùm
 à loco recedere nollent, sed tanquam nova pla-
 ga ac debilitate percussi, nullatenus se recede-
 re posse simularent. Quando enim unquam in
 Ecclesiis Dei, in memoriis beatissimorum mar-
 tyrum, talia signa increbuerunt, quibus nequa-
 quam ægri sanarentur, sed sani percuterentur
 & dementarentur? Quando istiusmodi sanita-
 tes sanctorum oratio apud Dominum obtinuit,
 quibus simplices & innocentes puellæ in san-
 ctuario Dei incolumes reddantur, sed si de sa-
 lute sua gaudium parentibus facere voluerint,
 continuo iterum percussæ ad domos eorundem
 parentum suorum redire prohibeantur. Quan-
 do autem martyres sancti ita conjugatas quas-
 que fideles in suis sanctuarijs sanitati restitu-
 erunt, ut eas à maritis sejungerent, & ne ad
 virorum suorum domos reverti possent, repen-
 tinæ cladis animadversione percuterent? Quis
 hæc non videat vel fallaciis hominum nequissi-
 morum vel deceptionibus & ludibriis dæmo-
 num concinnata qui hebetes sensu, & inanes
 fide, & plenos curiositate, & attonitos vanita-
 te, facile opprimunt, vel etiam invadunt; ut in
 eis Deo justè permittente, & propria nequitia
 sæviante, talia etiam veraciter exercere sinan-
 tur? Atque ita velut ex uno loco per astutiam

142 AMVLONIS ARCHIEPISCOPI
hominum & nequitiam dæmonum pessimo-
rum , qui humanæ salutis libenter inludunt,
per alia atque alia loca se pestilentia ista super-
stitutionis atque inlusionis diffudisse videtur,
dum in sacris locis & sanctorum martyrum Ba-
silicis sunt etiam quidam qui turpis lucri gra-
tia non solum ista non prohibent, nec erran-
tem populum ad sinceram & puram religionis
observantiam instituunt, sed etiam instigant
ad talia sectanda, eosque tanquam religiosos
prædicant, ac suis adulationibus supplantant,
tantum ut ex eorum votis atque donarijs vel
marsupia sua repleant, vel epulis & potationi-
bus vacent. de quibus rectè per Prophetam di-
citur: *Peccata populi mei comedent; & ad ini-
quitatem eorum subleuabunt animas eorum.* Hæc
de fictione talium inlusionum & insana quo-
rundam cupiditate nequaquam in hujus res-
ponsonis nostræ serie diceremus, nisi talia
tempore pij patris & antecessoris nostri ita cer-
tissimè in quibusdam homunculis, tam viris,
quàm feminis, intra parræchiam nostram ex-
perti essemus, ut de his nullatenus dubitare
permittamur. Vidimus namque aliquoties
coram illo qui se dæmoniacos aduexaticios esse
simularent; sed cum plurimis plagis atque ver-
beribus distringerentur, confestim de miserrima
simulatione confessi, & necessitates atque
egestates suas, quibus supplendis talia ostenta-
uerant, publicè exponentes, ab omni inuasi-
one dæmoniacâ, sicuti & erant, inlæsi apparuerunt.
Scimus etiam civitatem quandam haud longè
à nostris finibus, quæ Vcetia nuncupatur, sita
in provincia Narbonensi; ubi cum ejusdem

ôse. 4.

piæ memoriæ præcessoris nostri tempore ad sepulcrum sancti Firmini Episcopi istiusmodi percussiones & elisiones fieri cœpissent, ita ut in membris cadentium reperirentur quædam stigmata ustionis, tanquam illic sulphur arsisset, & ex hoc territi atque obstupefacti vulgares, cum votis ac donis plurimis gregatim Ecclesiam frequentarent, accepto ab eodem patre nostro consilio prædicavit eis atque præcepit Narbonensis qui nunc superest Bartolomæus Episcopus, ut omnino locum illum, quem superstitiosè frequentare cœperant, nequaquam ampliùs ita frequentarent, & quæcunque illuc conferre consueverant, magis in usus indigentium & misericordiæ opera erogarent. Quod cùm factum fuisset, statim & ibi & in aliis locis in quibus jam similiter fieri incipiebat, tota illa deceptio cessavit, & populus fidelis optata incolumitate ac tranquillitate respiravit. Vnde omnino videtur nobis, prout ratio ipsa dicit, & bonorum nos exempla informant, ut arripiatis pium studium & sacerdotalem sinceritatem ac severitatem; & ne domus Domini, quam oportet esse domum orationis, fiat domus negotiationis & spelunca latronum, eliminatis ex ea istiusmodi commentum & figmentum diabolicum, quo tanta infelicitum hominum & maximè mulierum multitudo nimis dolendè ac pudendè, velut captiva & mente capta, obligata tenetur; annuntiando omnibus fideliter, atque obtestando, ut intermisso huiusmodi vano & pernicioso concursu, unde nulla animæ salus, nulla corporis incolumitas,

nulla vitæ utilitas provenire cognoscitur, una-
 quæque plebs in parrocchiis & Ecclesiis, qui-
 bus attributa est, quieta consistat, ubi sacrum
 baptisma accipit, ubi corpus & sanguinem Do-
 mini percipit, ubi Missarum sollemnia audire
 consuevit, ubi à sacerdote suo pœnitentiam de-
 reatu, visitationem in infirmitate, sepulturam
 in morte consequitur, ubi etiam decimas &
 primitias suas offerre præcipitur, ubi filios suos
 baptismatis gratia initiari gratulatur, ubi ver-
 bum Dei assiduè audit, & agenda ac non agen-
 da cognoscit, illuc, inquam, vota & oblationes
 suas alacriter perferat, ibi orationes & suppli-
 cationes suas Domino effundat, ibi suffragia
 omnium sanctorum quærat, qui, ut scriptum
 est, *sequuntur agnum quocunque vadit*, & id-
 circo fideliter invocantibus ubique præsto sunt,
 & per ipsos atque in ipsis omnipotens Deus,
 qui populo suo promittit dicens: *In omni loco
 in quo memoria fuerit nominis mei, veniam ad-
 te, & benedicam tibi.* Ibi itaque unaquæque
 plebs pupillis & viduis, pauperibus & peregrin-
 nis, de facultatulis quas Deus tribuit eleemo-
 synarum largitionem exhibeat, hospitalitatis
 officia impendat; & quodcunque in comessa-
 tionibus & ebrietatibus & quæstu hominum
 vanorum consumere solebat, in istiusmodi suis
 & proximi salubribus utilitatibus expendat.
 Hæc est enim legitima & ecclesiastica religionis
 forma; hæc antiqua fidelium consuetudo, per
 quam & novitatum vanitas amputatur, & ve-
 tusta ac recta evangelicæ atque apostolicæ in-
 stitutionis semita custoditur. Si autem & lan-
 guores aliqui ac debilitates accidunt, juxta
 evan-

Apoc. 4.

Exod. 20.

evangelicum & apostolicum præceptum præsto
 habet unusquisque ut *inducat presbyteros Eccle-* *Iac. 5.*
sia, & orent super eum, ungentes eum oleo in no-
mine Domini; & oratio fidei salvabit infirmum.
 Cùm hæc largiente vobis Domino fideliter at-
 que instanter annuntiata fuerint & observata,
 confidimus in ipsius pietate quoniam cessante
 inani ac supervacua largitione munerum ac vo-
 torum, cessabit etiam multitudo illa simulan-
 tium & simulatio percussionum ac dementa-
 tionum, cùm unusquisque non vana & falsa
 ostentare, sed ad corpusculi sustentationem ne-
 cessaria quærere vel etiam mendicare cogetur;
 ita ut si fortè aliqui obstinatiores in tali facto
 apparere voluerint, duris omnino verberibus
 coërciti, ad confessionem veritatis compellendi
 nobis esse videantur. Nam etsi illud verum es-
 set, ut discedere à locis illis temprantes confe-
 stim novo morbi genere corripentur, quantò
 esset manifestius hoc ex diaboli impugnatione
 fieri, tantò confidentiùs Domino miserante ac
 protegente erat discedendum, & contemptis
 fideliter inimici terroribus, in locis legitimis
 more ecclesiastico illius misericordiæ supplican-
 dum. Neque enim inter sanctos martyres &
 spiritus atque animas justorum cum Domino
 jam regnantium, illic invidia suspicanda est,
 sed plena caritatis unitas, & pietatis societas;
 & ideo simul sibi oblatos ægros, si vitandæ
 temptationis gratia fideliter ad aliorum sancto-
 rum limina deducantur, nequaquam indignari,
 sed potiùs favere & congaudere atque congra-
 tulari credendi sunt. Quorum unus præcipuè,
 magnus videlicet Apostolus Paulus, propter

2. Cor. 1.

hanc unitatem spiritus ceteris sanctis dicit: *Si cui autem aliquid donatis, & ego. Nam & ego si quid donavi, propter vos in persona Christi.* Quod si votum & desiderium est populorum fidelium, diversorum martyrum & ceterorum sanctorum limina suppliciter frequentare, sunt dies certi & legitimi, quibus id juxta antiquam Ecclesiae observantiam devotè exercere conveniat; tempore videlicet generalium rogationum, & pro diversis tribulationibus ac necessitatibus indictarum litaniarum, seu quadragesimalium jejuniorum, sive etiam in vigiliis & natalitiis martyrum. Quae omnia & ex universalis Ecclesiae lege descendunt, & sacerdotum praedicatione ac denuntiatione commendantur, & omnium fidelium obedientia & pietate attentius observanda sunt. Quanquam & ceteris diebus cum silentio & puritate devotionis, non in ostentatione & tumultu, sacra loca probabiliter visitentur. Nunc verò quanta absurditas est haec tam legitima, & tam assiduè annuntiata ac jussa, à plerisque popularibus aut negligentè omitti, aut vix & coactè observari, & ad illa esse promptissimos quae nullo praedicante ac docente, immo etiam obsistente, tantùm animi sui supervacuitate sequuntur; quibus saepe B. Pauli Apostoli voce inculcandum est: *Fratres, nolite pueri effici sensibus; sed malitia parvuli estote, ut sensibus perfecti sitis.* Et illud B. Iacobi dicentis: *Religio munda & immaculata appropinquabit Dominum & patrem haec est; Visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum, & immaculatum se custodire ab hoc seculo.* quatinus haec atque hujusmodi apostolica hortamenta attenti-

1. Cor. 14.

Iac. 1.

dentes tam Presbyteri, quàm populi, atque in
 locis suis devotè, instanter, ac fideliter Domi-
 no servientes, sinceritati mentis & fructibus
 misericordiæ potiùs studeant quàm vanitati vel
 ostentationi. Nam etsi quidam illorum falla-
 cium atque fallentium, verè energumeni & ar-
 reptij essent, more ecclesiastico vel in locis
 suis à sacerdotibus suis, vel in quibusque mar-
 tyrum sanctuariis à propinquis & amicis tran-
 quillè debuerant tractari, atque opitulante
 Dei gratia purgari, non populorum turbis ac
 tumultibus inaniter prosequi. Hæc, prout Do-
 minus dedit, juxta auctoritatem divinam & in-
 stitutionem paternam ad interrogationem ve-
 stram sedulò respondere curavi. Vos & ista li-
 benter accipite; & si qua meliora Deus inspira-
 verit, prompta intentione & vigilanti cura
 peragite; quatinus grex dominicus vestræ gu-
 bernationi commissus, eodem Domino auxi-
 liante & erroris effugiat offendiculum, & reli-
 gionis ac sinceritatis consequatur augmentum.
 Misimus vobis etiam exemplar epistolæ præfati
 pij patris & nutritoris nostri ad jam dictum
 Narbonensem Episcopum; ut si quis de hujus-
 modi causis subtiliùs & pleniùs nosse voluerit,
 illius lectione uberiùs ac profundiùs instruatur.
 Deus omnipotens reverendam dilectionem ve-
 stram ad ædificationem Ecclesiæ suæ jugiter
 protegere & custodire dignetur.

